

Szerkesztési Iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-5. szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény irászendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdáján Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1902.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXI. évfolyam 36. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Csütörtök, február 13.

Ki elnököljön hát?

Nagybecskerek, 1902 február 13.

A „Nagybecskereki Hírlap“ február 13-iki számában egy érdekes hirt közöl és pedig azt, hogy a vármegye még ma alkotmányú főispánja által összehívott törvényhatósági bizottsági ülésén Kaffka miniszteri tanácsos fog elnökölni.

Valóban nem tudjuk, miről jó lap-társunknak ezen újabb szenzációs híre, arról-e, hogy a laikusokat hangos hozsaanna kiáltásra serkentsék, vagy arra, hogy miniket gyöngéd mosolyra kényszerítsenek, mert azt épen nem akarjuk sem feltételezni, sem elhinni, hogy jogászberekek által szerkesztett lapnál ne tudnák azt, hogy mily abszurdum, a mit állítanak.

Alkotmányunk sarkalatos törvényei közé tartozik a törvényhatóságokról szóló az a törvény, mely jogot ad a törvényhatósági bizottságnak arra, hogy politikai országos érdeklő ügyekkel is foglalkozzék s a mely nyíltan s félreérthetetlenül imperative mondja meg, hogy a törvényhatósági bizottság elnöke csak a főispán vagy ennek törvényszerinti helyettese lehet; de ezek is csak akkor, ha az a főispán esküt tett a törvényhatóság színe előtt.

Nem akarjuk érdemileg a főispánnak a törvényhatóságban jogi viszonyát fejtegetni, már csak azért sem, mert felesleges, hogy azt a hirt közzé tett lap vezetői is igen jól tudják s a legközelebbi napok eseményei is világosan demonstrálják. Csupán azt akarjuk bebizonyítani, hogy a mit hirdetnek, az nem történhetik meg épen most, a jog, törvény és igazság korszakában.

Az tehát a fentiek szerint teljesen ki van zárva, hogy február 17-ikére összehívott törvényhatósági közgyűlésükön más elnökölhessen mint törvényes joggalapon álló oly férfi, kit az elnök-

lésre minden külső attributumok megilletnek

Ez pedig ma nem lehet más, mint a ma még alkotmányos főispán vagy ennek törvényes helyettese.

A lehetősége is ki van zárva annak, hogy ezen ülésen a főispánon vagy törvényes helyettesén kívül más elnökölhessen. Ehhez első sorban is az volna szükséges, hogy az illetőt ide főispánnak kinevezzék s törvényesen beiktassák vagy más szóval, hogy esküt tegyen. Ez pedig az államkormányzatnak érdekében nincs. De ettől eltekintve, nem lehet más az elnök azért is, mert arra, hogy ha még a kormány feláldozná is őt és kinevezné főispánnak, ehhez rövid az idő.

A főispán törvényszerinti helyettese a vármegyei alispán, ennek, illetve ezek együttes akadályoztatása esetén a főjegyző, ha mindezek akadályozva volnának, hogy ki elnököljön, annak elhatározását a törvény a törvényhatósági bizottságra bizza, ki is ezt szabályrendeletében állapítja meg (45. §.) Vármegyénk szabályrendelete pedig nyíltan kimondja, hogy ily esetben a főjegyző következik az elnöklésben. (Szabr. 4. §.)

Ezek szerint tehát, míg ezek állásaikban vannak, ki van zárva a lehetősége annak, hogy a közgyűlésen más elnökölhessen.

Még azt sem koncedáljuk, hogy ma, míg a főispán tényleg hivatalában van, ő helyette más elnököljön, mivel bármennyire kényes természetű tárgy legyen is az a bizonyos miniszteri leirat, még sem olyan, hogy a miatt a főispánnak elnöki székét okvetlen át kellene adni helyettesének. Opportunitási szempontból, vagy mert a felmerült magánkörülményei ugyanakkor másfelé is elfoglalják, e címen és ez esetben átengedheti az elnöklést, de ez csak saját egyéni elhatározásán alapul.

Van ugyan egy mód arra, hogy helyette még ezen a 17-iki közgyűlésen is más elnökölhessen, ez a kormánybiztos kiküldése. Ugy de kérdés az, ha vajjon az államkormány ezen végső szükség esetét fenforogni látja-e ez alkalommal s vajjon ki teszi-e úgy magát a jogos kritikának, mint a törvényhatóságot még nagyobb izgalomnak: ezt alig hisszük.

Minthogy így sem szükséges nem forog fenn, sem mód és alkalom nincs már arra, hogy a 17-iki közgyűlésen más férfi elnököljön: hitünk szerint ott nem is fog más elnökölni, mint a ki erre jog, törvény és igazság szerint egyaránt jogosult.

— s —.

A zsambokrési választás. A Rokovszky István lemondásával gazdátlanul maradt nyitrai zsambokrési kerületben tegnap volt a választás Rudnay Sándor szabadelvű és Major Ferenc néppárti jelöltek között. A választási harc igen heves volt és csak éjjeli tizenegy órakor ért véget s Major Ferenc győzött 922 szavazattal Rudnay 702 szavazatával szemben.

Farsang után.

Nagybecskerek, február 13.

© Nem valami különös jókedvvel farsangot az idén Magyarország. A pezsgő vidámság, a tánc anyja, a fatalságnál sem volt meg, mely aszakadás, az eltévelyedés képét nyújtotta, ami pedig a nemzet kereső részét illeti, tudjuk, hogy a politikai, gazdasági és nem ritkán anyagi gondok majd minden házba befészkeltek magukat. Ilyen körülmények közt nem lehetett sokat várni a farsangtól. De mégis jobbra fordult, mintsem hittük s a befejezés csupa fény és pompa volt. Jóságos királyunk farsang vége felé haza jött magyar székvárosába s mint varázsütésre fölengedett a dermedtség, a társadalom megmozdult s gyorsabban lüktető életet

A „TORONTÁL“ tárcája.

A titok.

Tikkasztó meleg augusztusi napok voltak s a zárt szobában majd megfult az ember. Reggelenként vaskos legyek zümmögtek benne; az édes orvosságok s a betegszoba nehéz levegője seregestől vonzotta őket. A beteg nő kipirult barna orcáin pihentek meg, mialatt a szegény szenvedő abban a mélyeséges, bódult álomban szendergett, mely a halál hírnöke szokott lenni. A beteg nő fia hasztalan hessegette őket egy legyezővel, mindig csak vissza tértek a félig nyitott ajkakra, melyeken lihegve, szaggatottan jött ki a lélegzet. Este nem lehetett ablakot nyitni s nem jött be a friss levegő. Az orvosságzaggal telített, fülledt, rekkenő hőség a fejébe szállott Pietro nak, aki ott virrasztott az anyja mellett. A nagy csendben a halódó tüdő tompa hörgése és finom füttyülése volt az egyetlen zaj, néha-néha kemény, konok köhögés is vegyült bele.

Pietro mozdulatlanul az anyja arcára szegezte a tekintetét. Mintha emlékeztetébe akarta volna vérsni ezt a betegségtől összetörődött arcot, melynek egyes vonalai már meg is voltak meredve. Tudta jól a fiu, hogy anyja meg fog halni, de száraz szemébe nem szívárgott könnyű, zokogás nem fojtogatta mellette, böhült volt a fiu. Mintha kővé változott volna ebben a szobában, tett-vett ide-oda, orvosságot, vizet adott a nőnek, megigazgatta a vánszosait, felültette az ágyában. Tágra nyílt

merev szemmel úgy élt, mint az alvajáró és hízkelkedő vigyázattal, egy szót sem szólva végezte a szeretet munkáját, sokkal jobban, mint egy asszony tette volna. Nem rezzenett össze, nem reszketett, mikor saját orcájára közönyös kifejezést erőltetett, csak mikor a köhögés jött, sápadt el egy kissé és fordítá el fejét. Mikor az anyja abban az ijesztő bódultságban hevvert, mélyeségesen elgondolkozott a fiu. Oh, milyen anyja volt neki ez a nő! Minden anyák anyja volt ez neki, a rögeszmévé vált, egész örültség fokozódott anyai szeretete. Születése óta egész az utolsó szomorú napokig soha egy pillanatra sem hagyták el egymást ők ketten. Tíz éves koráig anyja ágyában aludt a fia, később egy szobában aludt vele, még később a szomszéd szobában, de mindig nyitva volt az ajtó, hogy bármikor beszélhessenek egymással. Szép időben, jó időben, mindig az anyja vitte őt az iskolába s ő is hozta haza. Othon együtt tanulmányozták a feladatot s a mennyiség tan tudományán mind a ketten egyformán törték a fejüket. Pietro könnyelmű volt és szórakozott: anyja sokszor megfedte érte, aztán sirva fakadt s a fiúnak is megeredtek a könnyei. Sétálni is együtt mentek — Pietro elegáns volt a szép ruhákban, melyeket az anyja vart neki s az anyja szerényen, mosolyogva ment mellette. Nyári estéken sokáig elbeszélgettek s ilyenkor a fiu folyton átölelve tartotta az anyját, aki bizalmas, halk hangon beszélt mindarról a szép és csunya dologról, ami az életben előfordul. A fiu csendesen hallgatta a beszédeket; aztán megsimogatta anyja arcát, melyeken néha könnyeket érzett. Az anyja sohasem beszélt neki önmagáról, a saját multjáról, a saját

életéről; Pietro ról beszélt s a jövőről. Később, mikor nagyobb lett a fia, így szólt néha:

— Mesélj magadról is, jó anyácskám!

— Ugyan minek? felelé az anyja kurtán s hirtelen sápadtság vonult fel arcára.

Ilyen anyja volt neki az a halódó nő áldozatkészséggel, szeretettel, gyengeséggel, végtelen szenvedéllyel teljes. A fiu nemcsak arcban, de lélekben is éppen olyan volt, mint az anyja, annyira közösek voltak a gondolataik és érzelmeik. Egyforma volt a mosolygásuk s ha egymásra tekintettek, egymás gondolatát nyomban megértették.

Még most is anyja lábainál üldögélt a fiu, mikor bizalmasan beszélgettek, de a gyermek tizenkilenc éves ember lett már, erős, bátor férfivé nevedezett, aki nyugodtan tudta megfigyelni az embereket és dolgokat. Az anyának egyszerre nem volt oka élni többé, mintha műve befejeződött volna. Vas egészsége rohamosan hanyatlani kezdett: úgy látszott, hogy megmásíthatlanul biztosan halad a halál felé.

Mennél közelebb jött pedig a halál, anyja és fiu közt egész csendben annál mélyebb és erősebb lett a szeretet köteléke.

— Anyám, anyám, suttogta Pietro folyton s azt hitte, hogy esztét vesztí.

Egy pillanatra sem bírta elhagyni a nőt, hanem mindig körülte volt. Az anyja mozdulatlanul nézte a gyermekét s minden szeretete a szemében tükröződött.

— Hogy érzed magad, anyám?

— Jobban.

— Jó anyám, kedves anyám! s a fiu a

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7^h 15-től 1/2 óráig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7^h 1/2 óráig nyitva marad.

Február 14. A kaszinó közgyűlése.
17. Rendkívüli megyei közgyűlés d. e. 10 órakor.

— **Közigazgatási vizsgák.** Azok a közigazgatási tafenolyamhallgatók, kiket a tavalyi júniusi vizsgák alkalmával a vizsga ismétlésére utasítottak, ma kezdték meg az írásbeli vizsgálatokat. A szóbeli vizsgákat február 14-én és 15-én tartják meg. Összesen 12 hallgató jelentkezett.

— **Reitter rendőrkapitány visszahelyezése.** A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának Reitter Oszkár rendőrkapitánynak hivatalába való visszahelyezésére vonatkozó határozata a mai nappal jogerőssé válván, Vinczevidy Ernő dr. vármegyei főjegyző rendeletére ma délelőtt Grandjean József dr. polgármester a felfüggesztve volt rendőrkapitányt hivatalába visszahelyezte.

— **A szegények kenyere.** Nagybecskerek város szegényeinek kenyérszításra Gyárfás Ödön 10 koronát adományozott. Eddig 1042 kor. 30 fill. folyt be.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, e hó 11-én hosszú szenvedés után meghalt Radoszáy Mária, szül. Izsák 83 éves korában Kanakon. A köztiszteletben álló matronában Zsupunsky Vladimir kanaki birtokos anyósát gyászolja.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi miniszter Csenkey Károly sárafalvai lakost a perjámosi járás gazdasági tudósítójának kinevezte.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Korondi Sándor alibunári járásbírói aljegyzőt az alibunári járásbírói ügyészségi megbízott állandó helyettesül kirendelte.

— **Katonai áthelyezés.** A honvédelmi miniszter Binder Ottó honvédhadnagyot a szegedi II. honvédkerületben lévő ezredhez helyezte át.

— **Thurn Taxis Viktor herceg gondnokság alatt.** Megírtuk annak idején, hogy Thurn Taxis Viktor herceget családja kérésére a szombat-helyi törvényszék gondnokság alá helyezte. E nevezetes ügyben most a következő bonyodalmas epizódokról értesülünk: A fiatal herceg, ki legutóbb mint főhadnagy szolgált a nagyváradi huszárezrednél, teljesen önállóan kezelte vagyonát s lassan-lassan hálót vontak a tapasztalatlan fiatal ember körül — az uszorások. Ekkor gondnokság alá helyezték. A gondnokság alá helyezés után Münnich Aurél budapesti ügyvéd, a herceg kirendelt gondnoka azonnal hozzálátott

lehetett mindenfelé tapasztalni. A budavári udvari bál a legpompásabb befejezést adta a farsangnak. Az ország színe-java gyűlt össze a királyi termekben s fürdött a fejedelmi kegy szelid fényében s azok a szerencsések, kik résztvehettek a ragyogó ünnepen, szét fogják vinni a király változatosan nyájosságának, mindenkor egyenlő jóságának s kimeríthetetlen jóakarátának híret az egész országba, hol a hűséges lelkek milliói örvendve lesik elbeszéléseiket.

Bizonnyal beszélnek majd a legújabb gravamenről is, mely Ferenc Ferdinánd főherceg pétervári utjával összefüggésben keletkezett, s el fogják mondani, hogy a király volt az, aki mások hibáját, amennyire lehetett, jóvátette Mert hogy hiba volt az országgyűlés legkisebb pártjának vezetői venni fel a kíséretbe Magyarország képviselőjének, ebben a néppárt, illetve az ultramontanok kivételével, kiknek száma szerencsére nagyon kicsiny, mindenki egyet ért, és ha a lelkek mozgalmá nem valóban mély, ez ama erő mellett tanuskodik, mely alkotmányunkban lakozik és ama bizalom mellett, melyet intézményeinkbe helyezünk, melyek a nemzet soraának intézését bármely oldalról jövő személyes hajlamoktól teljesen függetlenítik. Gouchowski gróf személyének bevonása ez ügybe megfoghatatlan lenne, ha nem ismernők annak a politikai vakondoknak kicsinyes munkáját, mely minden lehetséges és lehetetlen alkalmat megragad, hogy Gouchowski gróf ellen ármánykodják. A való tényállás különben olyan, hogy a visszautasítás teljesen felesleges és a kellő felvilágosítás a képviselőházban meg fog történni.

Vége a farsangnak, a hétköznapi munka ismét kezdődhetik. Folytatni fogják az autonóm vámtarifa tárgyalását s miután az osztrák b. lpolitikai viszonyok némileg javultak, remélhetjük, hogy a kiegyezési kérdések kielégítő megoldást nyernek. E kilátásban megérlelődhetik a 4%-nál magasabb kamatozású állami címletek konverziója. A kereztülvitelt mindenekelőtt a pénzüpiacok alakulásának kell ugyan köszönni, de bizalmi szavazat is az a töke világ részéről a Széll-kabinet politikája iránt, valamint Lukács László szigorú pénzügyi kormányzása iránt is, ki a takarékos ember módjára forintot forinthez tesz és szilárd alapokra rakta az egyensúlyt.

vánkosokba szorította a fejét. Azután hosszú iszonyatos hallgatások következtek, melyek megremítették.

— Mondj valamit anyám!
Az anya intett, hogy nem tud beszélni, behunyta szemét s fejét fáradtan rázta. Mindig az a nehéz álom uralkodott rajta, arca keményebb lett, pillái csak félig voltak lecsúszva, szája elhúzódott, feje jobb oldalt dönt — mert a bal tüdő oda volt már.

— Anyám, suttogetta a fiu halkan.
De a nő vonásai ébren is kemények voltak, szemei ébren és mereven, üvegesen tekintettek.

— Anyám, mondj valamit, mond meg nekem...

Néha egészen magába vonult a nő s az a végtelen közönyösség vett rajta erőt, mely szinte azt mutatja, hogy a földi dolgoktól már elvált a lélek. Ilyenkor kétségbeesett, remegő hangon suttogetta a fiu:

— Anyám! Anyám!

A nő még élt. Megfogytak az egymás kezét és Pietro halkan beszélt az anyjával, mint kis gyermekkel szokás, elmondta neki, hogy szereti, imádja, isteníti, hogy ő az ő kedves, egyetlen anyácskája. A nő csendesen hallgatta a beszédet, mintha a szeretetteljes hang új életre keltette volna, könnyebben lélegzett, kezei sem voltak olyan forrók, homlokáról is elvonult a jeges verejték. Mikor azonban a fiu szavai mélyen, öntudatlanul megint csak megérezte a kérdés, mikor Pietro ajkaira önkéntelenül folyton visszatért az a „Mond meg nekem“, mikor a fiunak minden szavából valami perzselő, titkos kíváncsiság rezgett elő, akkor a nő visszahanyatlott a vánkosi közé, behunyta

szemeit s elfordította fejét, mintha egy helyecskét akarna magának kikeresni, ahol békében meghalhatna.

A szerető anyja és szerető fiu között tiz napig folyt a néma, iszonyu harc.

Elemi vad erővel emelkedett közéjük a titok, — de a nő a halálközdelem konok hallgatásába burkolózott. Keserű volt a harc; az emberi lélek egész szépségét és rettenetességét kimutatta benne; a szeretet önzés, az önzés szeretet volt ebben a harcban.

A gyertyaláng folyton lobogott, az utcán egy kintorna szólalt meg s vidám táncdallamot küldött föl a vívódóhoz. A szobában a halál lengett.

— Miért oltottad el a gyertyát?

— Istenem, már nem lát; meghal!

A fiu térdre omlott az ágy mellett s irtózatossá fájdalmába elmerülve, sirva, zokogva, háját tépve fuldokolta ki a kérdést, melyet soha sem mert szavakba öltöztetni: „Oh, egyetlen anyám, mond meg nekem! Csak téged foglak imádni, csak téged foglak bálványozni, mond meg nekem! Fiadhoz való szánalomból mond meg nekem! Ha még szeretsz, mond meg nekem! Anyám, anyám, mond meg az atyám nevét!“

A nő üvegre szemével a fiára nézett s felnyitotta a száját, hogy lélegzetet vegyen.

„Nem“, mondá aztán a halódó ember zavart, rekedt hangján.

Azután elfordította a fejét, három éles, szivettépő kiáltást hallatott, ujjával bizonytalanul tapogatózott a paplanon, mélyen felsóhajtott s meghalt.

Serao Matild.

az ügyek rendezéséhez. Mindjárt észrevette, hogy a hercegen más nem segít, minthogy a lehető legszigorubb módon törvényt elé állítja azokat a pénzügyőröket, akik a herceget ígéretések és hamis adatok alapján körülhálózták. — Az uszorások egy része ellen már megtette feljelentését a budapesti törvényszéknél. Thurn Taxis hercegnek Aradon egy háza s Arad megyében nagyobb terjedelmű birtokai vannak. Hogy miképpen bántak el a herceggel az uszorások, arra világot vet a következő eset: A budapesti Haas és Deutsch cég 14 bécsi bérházra volt másodsorban betáblázva. A 14 bérházra azonban egy gráci takarékpénztár volt 400,000 forint erejéig első sorban betáblázva. A 14 bérház értéke még a gráci bank 400,000 forintos követelését sem fedezte, úgy hogy a bank csak vesztéssel tudta volna elérveztetni a bérházakat. Ezek után ügynők keresték fel a herceget, akik előadták, hogy egy rendkívül jó üzletet csinálhatna, ha megvenné a Haas és Deutsch cég zálogjogát. Ha azután a gráci bank követelését biztosítja, akkor négy remek és jól jövedelmező bérház megy át a tulajdonába. A herceg nem volt elég óvatos és körültekintő és 70,000 forintot megvette a Haas és Deutsch cégnél a 14 bécsi bérházzal szemben fennálló zálogjogi követelését. A cég természetesen ügyszólván ajándékba kapta ezt a 70,000 forintot, mert rendes bírói úton egy krajcárt sem kaptak volna a házak értékesítése után, sőt a gráci bank sem talált volna, mint említettük, elsőrendű követelésére teljes fedezetet. A herceg, miután a Haas és Deutsch cég a vételárra biztosítékot követelt, úgy a 70,000 forintot, valamint a gráci bank követelését az arad megyei birtokára kebelezte be. Mikor aztán birtokba vette a házakat, kiderült, hogy a bécsi bérházak értéktelen, nem jövedelmező fekvőségek s kiderült, hogy a herceg alaposan be van csapva. Minthogy az üzlet megkötésénél az ügynők hamis adatokkal tévesztették meg a herceget, Münnich Aurél rögtön feljelentette őket a budapesti törvényszéknél.

— **Családi ünnep.** Napholtz Agoston köztiszteletben álló polgártársunk és neje, született Schaffer Janka tegnap ünnepelték egybekelésüknek harmincadik évfordulóját. Ebből az alkalomból a kaszinó éttermében vacsorára gyűltek össze a család tagjai és a kiterjedt rokonság.

— **Gyilkosság az apáért** Muzslya községnek megint szenzációja van. A tegnapielőtti farsangi vigasság gyilkos verekedéssel végződött. Az eset áldozata Takács József volt muzslyai bíró, szerencsétlen hőse pedig Tassi András, aki atyja védelmében keveredett a gyilkosságba. A véres esetről a következőket jelenti tudósítónk: Házimulatságra mentek hushagyó kedden Takács József muzslyai volt bíró, Pakai Mihály és Tassi Tamás jómódu muzslyai polgárok, mint régi cimborák és kedvük szerint kimulatták magukat. Már annál a pontnál voltak, hogy mindahárman együtt dalolták „Jaj be kutya kedvem van“, midőn egyikük indítványára összeszedelőzködtek és hogy annál fesztelenebbül mulathassanak, elmentek a Csincák Zsigmond korcsmájába. Nótázva tértek be a teljesen üres korcsmába. Már hajnalodott, a kecskelábu asztalt telerakták golyányaku üvegekkel. A cigány is megsejtette, hogy pénzes mulatók érkeztek, előkerültek a cimborák, miközben hogy hogy nem, összekülbözttek. A szóbeli sértéseket egy-egy csattanósabb argumentum követte, minek a vége formális dulakodás lett. Mikor már javában döngött alattuk a padló, amelyen hol egyik, hol másik hempergett alul és hangos káromkodások reszkettették meg a levegőt, utja véletlenül a korcsma ablaka alatt viete el Tassi Andrást, aki megismerte édes atyja hangját. A fiu benézett a tágas ivóba, ahol éppen atyját javában gyomrozta Takács József. A fiu apja segítségére sietett, a vele volt hatalmas farkós bottal akkorát huzott Takács fejére, hogy az alétlan bukott a földre. A dulakodásnak persze rögtön vége lett. Takácsot haldokolva szállították haza lakására, ahol tegnap délután kiszivedett.

Az esetet nyomban jelentették a rendőr-

ségnek, a honnan Rosenthal Jakab helyettes alkapitány ment ki a helyszínre s megkezdte a vizsgálatot. Takács József holttestét ma délután boncolják fel a vizsgálóbíró jelenlétében.

Bábaiskola Temesvárott. A „Fehér kereszt” egyesület szülészeti osztályával kapcsolatosan felállítandó bábaiskola ügyében ma délutánra kitűzött értekezletet — közbejött akadályok miatt — február 21 ére elhalasztották. Ezen értekezletre dr. Tauffer Vilmos udvari tanácsos, egyetemi tanár, kormánybiztó, ki az értekezleten elnökölni fog, Temes, Torontál, Krassó Szörény vármegyék és a délmagyarországi törvényhatósági városok képviselőit meghívta.

Késelés. Farsang utolsó napján nagy mulatság volt Muzslyán a Tavasz-féle kocsmában. Táncoló párok és ácsorgók összevissza lehettek mintegy háromszázan. A midőn javában rakták a táncot, beállított a kocsmába a telep legverekedőbb legénye, Bodor Pál és se szó, se beszéd, botjával leütötte a tánctermet világitó egyetlen petroleum lámpát. A sötétségbe jutott teremből Bodor Pál szépen kimenekült. A táncoló fiatalok egyrésze utána iramodott, de Bodor a bicskájával védekezett s a fejébe közelítő Pálfi Illésnek kétszer a fejébe szurt. A súlyosan sérült Pálfi mindazonáltal megragadta megtámadojának kezét. Bodor azonban kezét is átszurta, míg végre a többiek lefegyverezték és ártalmatlanná tették. Pálfi Illést súlyosan sérülve lakására szállították. Bodor elmenekült.

Temesvár város közgyűlése. Temesvárról írják: A város törvényhatósági bizottsága tegnap Molnár Viktor dr. főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés tárgysorozatába három házihelynek eladása volt felvéve, melyre vonatkozólag azonban ma sem hozhattak érdemleges határozatot a megjelentek csekély számára való tekintetből.

Telált tárgy. A tegnapi előadás után egyik színházi páholyban egy látszólag találtak. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrségnél.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés

A képviselőház ülése február 13-án.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 13.

A költségvetési vita kezd a végéhez közeledni. Ma csak két szónokot vett igénybe. Molnár János néppárti a javaslat ellen beszélt, míg a javaslat védelmére Kubinyi György kelt. Mindkét beszédet meglehetősen kevesen hallgatták, de 12 óra felé, midőn az interpellációk ideje elkövetkezett, a folyosóról betódultak a képviselők, hogy meghallgassák Komjáthy Béla interpellációját, amit a trónörökös szentpéter-vári útja alkalmából intézett a miniszterelnökhöz.

Komjáthy olyan erősen beszél, hogy még a függetlenségeket is idegessé teszi a Házban egészen szokatlan tónus, az elnök pedig kénytelen volt rendreállításával figyelmeztetni. A beszéd általában nagyon kinos hatást tett, a mit csak Széll Kálmán beszéde tudott eloszlatni.

Akiknek magunk fölött — ugymond Komjáthy — hatalmat adtunk és ezek nemzetellenes politikát űznek, megérdemlik, hogy haláltanságukért a nemzet nekik hasonlóval fizessen. (Taps a szélső baloldalon.) De ha veszély környékezte őket, hízélgés, esküdözés járta, hogy újabb csalódást hozzon a nemzetre.

Mindig a nemzet megalázása volt a törekvése ennek a politikának. A trónörökös meglátogatta a cári párt. A magyar nemzet politikai karakterének kidomborítása végett meg kellett volna kérdezni az ország ügyeit vezető férfiaknak, vajjon ismeri-e nemzeti történelmet, ismeri-e nemzetünk sérelmeit, hogy most ismét sérelmet ne kövessen el rajta? (Taps a szélső baloldalon.)

Aki hivatva van az uralkodásra, annak értenie is kell az uralkodáshoz és a törvények tiszteletéhez. Egy oly tényezőt, aki nem tartja tiszteletben törvényeinket, vajjon lehet-e a trón várományosának tekinteni? (Zajos taps a szélső baloldalon.)

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy

ilyen feltevés nem fér össze a parlamentnek eddig követett felfogásával.

Komjáthy (folytatja) . . . fel kell világosítani a trónörökös, hogy az örökösödés joga még nem teszi királlyá. Neki még előbb meg kell esküdnie alkotmányunkra.

Azt kérdezi ezután, gyakorolta-e a kormány azt az alkotmányos befolyását, mely a magyar kormányt ilyen eseteknél megilleti és amelynek gyakorlása a kormány kötelessége? Igaz-e, hogy a főherceg a kormány egyik tagját nem fogadta, hogy ez kötelességszerűleg felvilágosítsa?

Utána Visontai Soma tette meg interpellációját, azt kérdezvén, részt vett-e a kormány, hogy a főherceg látogatása folytán kiváló politikai küldetéséről előkészítessék? Nyújthat-e megnyugtató, nem történt-e megállapodás oly dolgokra nézve, melyek Magyarország politikai érdekeit sértik?

Az interpellációra rögtön felelt Széll Kálmán miniszterelnök. Szerinte az interpelláció sokkal szélesebb és súlyosabb alakra helyezkedtek ennél a kérdésnél, mint kellett volna (Zajos ellenmondások bal felől.) Ha a magyar nemzet becsületéről van szó, szülő is egy nézetben van az ellenzékkel. (Helyeslés.) Igaz, nagyon sok félreértés volt a trón és a nemzet között a múltban, de 1867. óta oly fejedelem uralkodik felettünk, aki minden gondját nemzetünk javára fordítja. (Zajos tetszés és eljenzés.) Nem kell a mi trónörökösünket kioktatni arra nézve, hogy mik lesznek az ő királyi jogai és kötelességei. Olyan oktató mestere van e tekintetben, hogy példát vehetnek róla az összes uralkodók.

A trónörökös látogatása teljesen udvariassági tény volt, hogy megköszönje az orosz cártól kapott kinevezését. Bizonyára nagyon örvendetes lett volna, ha magyar kísérel is megy vele, de az adott esetben, minthogy az utazásnak közjogi célzata nincsen, nagy jelentőséget ennek tulajdonítani teljesen felesleges.

Elmondja ezután a miniszterelnök részletesen, hogy miként történt az interpelláció tárgyát képező dolog. Mikor az utazás igen gyorsan elhatározott, szóba került, hogy magyar ember is vegyen részt a kíséretben. De minthogy szigorúan udvariassági tény volt az utazás célja, semmi okunk nem volt beleavatkozni, hogy ezen magánjellegű utra kit választ a főherceg maga mellé kísérelül. Midőn azonban tudunkra esett, hogy Zichy János aróft választotta, az országgyűlés egyik pártjának vezérét, és éppen a budgetvitának közepéről akarja kiragadni, ez oly állásfoglalásnak látszott, amelyre a trónörökös nagy tisztelete mellett is kénytelen azt mondani, hogy ez nem egyezik össze a parlamenti felfogással. (Taps.) Ő felségének szava elegendő volt ezen ügyet más irányba terelni.

Komjáthy és Visontai válasza és Széll miniszterelnök visszaválasza után a Ház a miniszterelnök választát tudomásul vette, kit lelkesen megéljenzettek.

A király Budapesten.

Budapest, febr. 13. (A „Torontoi” eredeti távirata.) Mint hivatalos helyről jelentik, ő felsége a szokottnál hosszabb ideig fog Budapesten tartózkodni; mert eltekintve attól a kis megszakítástól, melyet Rajner főherceg aranylakodalmi ünnepe szükségessé tesz, a király a nyár elejéig marad körünkben.

Elpusztult hajók.

Budapest, febr. 13. (A „Torontoi” eredeti távirata.) Fiuméből táviratozzák: A múlt heti nagy viharok következtében Európa északnyugoti partjainál számos szerencsétlenség történt a tengeren. Gestenmündben az Union halászgőzös tiz-

emberével elstylyedt. A Skjold szénszállító gőzös hét emberével elpusztult. Long Island környékén sok hajóroncs mutatkozik. Az Eugène Raoul francia bárka Cardiff közelében elmerült s kormányosán kívül valamennyi embere elveszett. A Jules Jean Baptiste francia gőzös ötven utasával eltűnt.

Szocialista tüntetések.

Budapest, február 13. (A „Torontoi” ered. távirata.) Brüsszelből jelentik: Tegnap ismét nagyobb fajta tüntetést rendeztek a brüsszeli szocialisták. A tüntetésekre vonatkozólag következőket jelentik Brüsszelből: A kamara mai ülésén az általános szavazati jogra vonatkozó szocialista indítvány nem került tárgyalás alá. Egy helyi ügyre vonatkozó interpelláció megvitatása után az ülést anélkül, hogy valami incidens történt volna, berekesztették. A midőn a szocialista képviselők a kamara épületéből eltávoztak, a tüntetők körülvették őket és hangosan üdvözölték. A tüntetőknek egy csoportja a Le Peuple szocialista lap szerkesztősége elé vonult. Vanderveelde szocialista képviselő az ablakhoz lépett és beszédet mondott, a melyben azt mondta, hogyha a mai nap az izgalom napja, akkor ha a kormány megmarad az általános szavazati jog megtagadása mellett, néhány nap múlva forradalom lesz. A tömeg zajos tetszéssel fogadta a kijelentést, azután a belső utcák felé vonult.

Határidő üzlet

Budapest, febr. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Készáruban lanyha üzletmenet mellett kevés eladás történt. Az árak szilárdak maradtak. Délben a határidőzlet jegyzései a következőleg zárultak:

Buza 1902. áprilisra	9.67—9.68
„ 1902. októberre	8.45—8.46
Rozs 1902. áprilisra	8.01—8.02
Tengeri 1902. májusra	5.36—5.37
Zab 1902. áprilisra	7.66—7.67

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: „Sulamith.”
Szombat: „Három pár cipő.”
Vasárnap d. u.: „A kis szőkevény.”
„ este: „A bor.”

* A denevér. Meilhac és Halevy bohókás operettjében gyönyörködött tegnap este a közönség a városi színházban. Sajnos, Strauss János fülbemésző, ötletes muzsikáját csak gyér közönség hallgatta végig. A tegnapi mulatság nagyban meglátszott a nézőtéren, de a színpadon is, a hol mintha a szokottnál fáradságban mozogtak volna a szereplők. Csak Madas Pista volt eleven, fürge mint mindig s újabb bizonyítást tett játékával nagyobb kvalitásairól. A póruljárt Eisensteint olyan természetes humorral adta, a minővel vidéki színpadon nagy ritkán találkozunk. Szép kellemes énekéért sok tapsot kapott Szepeszy Szidi. Kedves és bájos Orlovski volt Solti Vilma. Sokat kacagtak Tukoray Lorándon, aki igazán beleillik Froesch szerepébe. Jó volt Lévy Margit, Viola József, Szilasy Juliska, Szabó Pál. A közönség általában jól mulatott s sokat tapsolt a szereplőknek.

(k.)

* Hírek a színházról. A mai bemutatón kívül ezen a héten még egy újdonsága lesz a színháznak: a Három pár cipő, amely szombatgy kerül bemutatásra. Vasárnap estére Gárdonyi Géza falusi története a Borra készül a társulat. Előkészületben van különben még: A hálókocsik ellenőre és Uriel Acosta.

* Katalin. A jövő héten kerül bemutatásra Béli Izor és Fehér Jenő nagy sikert aratott operettje Katalin. Katalin a szezon elején került először előadásra a Népszínházba, a hol szinte meglepően zajos fogadtatásra talált. A pompás operettet vidéki körútjában is mindenütt a legnagyobb érdeklődés kíséri s nálunk is nagy várakozással néznek a bemutató elé.

KÖZGAZDASÁG.

Közgyűlések.

- Február 15. „Az itebeli takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
 „ 16. „A beodra-karlovai önszegélyző szövetkezet“ közgyűlése.
 „ 16. „A beodra-karlovai takaré- és előleg-szövetkezet“ közgyűlése.
 „ 16. „Az alibunári barási hitelszövetkezet“ közgyűlése.
 „ 13. „A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „ 23. „A zichfalvai takaré- és hitelegylet mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „ 23. „A torontál-megyei központi hitelszövetkezet“ közgyűlése.
 „ 23. „A nagybecskereki ipartestületi betegségyógyító pénztár“ közgyűlése.
 „ 26. „Az újszentiváni tej- és más élelmi cikket értékesítő szövetkezet“ közgyűlése.
 Március 2. „A torontál h. é. vasutak alkalmazottainak takaré- és előlegezési egylete, mint szövetkezet“ közgyűlése.
 „ 9. „A kisbükösök országos földhitelintézete“ közgyűlése Budapesten.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök, 1902. február 13-án:
 Ujdonság. It először: Ujdonság

NIÓBE.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: H. és E. Paulon. Fordította: Szomaházi István.

Személyek:

Dunn Péter	Mezei Kálmán
Karolin, a felesége	Palotiné
Griffin Helén,) hugai	Rónay Hermin
Griffin Hatty,)	Solti Vilma
Griffin Kor é. bátyjuk	Papai Antal
Lord Hamilton Tomkins	Vadász Lajos
Siloks Péter	Tukoray Loránt
Beatrice	Szalasi Juliska
Mifton Magda, nevelőnő	Gerőfi Ilona
Mary, szobaleány	Göméri Vilma
Niobe, szobor	Nic-kyné Ilona
Innings Fülöp	Madas Pista

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, pénteken, február hó 14 én:
 Mérsékelt helyárrakkal:

SULAMITH.

Nagy keleti daljáték

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becserekre, illetve Nagy-Becserekről.

Ervényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

- Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 35 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

- Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 13 p.; este 8 óra 40 p.
 Karlova—Nagy Kikindára: reggel 8 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

Egy nagy ruha-mángorló

azonnal eladó. 118-x-11

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Bérházakra vidéki városokban hol megyei székhely, törvényszék van, előnyös törlesztéses kölcsönök

30—50 év közti időtartamra nyújthatnak.
Háztulajdonosok (162-82)
 közölik mielőbb címöket, ház értékét, jövedelmét, betáblázott terhet e címre: „Vidéki bérházak rendezése“ (hirdetési nyugtára) Postrastant.
 BUDAPEST, 55. számú postahivatal.

2317. sz. ki. 1902. 162-11

Árverési hirdetés.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóságnak 1902. év január hó 3-án 10807/1902. III. szám alatt kelt rendelete folytán a kir. kincstár részére Jokly Lipót és társai, illetve Jokly Jeny nagybecskereki és Timár Ignác berlini lakosoknál 6197 korona hirdetési bélyegilleték és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1901. évi február hó 5-én lefoglalt 1094 kor. 40 fill. becsült nyomdagépek és egyéb a nyomdához tartozó felszerelések stbbiből álló ingókra végrehajtás szenvedő tüzet helyiségben Nagybecskerek J. kai utca 466. számú házában levő bolthelyiségben az árverés 1902. évi március hó 7-ik napján d. e. 9 órakor tüzetett ki, mely alkalommal a lefoglalt tárgyak legtöbb ígérőknek készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kiténtetve nincs, miszerint az 1883 évi LXIV. t. c. 61. § ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírhöz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1902. évi február hó 8-án.

Dr. Grandjean József, polgármester.

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK
JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
FELVÉTETIK.
 BŐVEBBET E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.
 (42-x-31)

• KIADÓ LAKÁSOK. •
 Egy két utcai, két udvari szoba, konyha, eselédzsoba és mellékhelyiségekkel álló lakás május 1-től kiadó. Lakbér évi 640 korona. Melencei-utca 389.
 Kiadandók továbbá a következő lakások Melencei utca 445. sz. házában május 1-től:
 1. Udvari két szoba, zárt folyosó, konyha és mellékhelyiségek Lakbér évi 300 korona.
 2. 3 szoba, konyha, mellékhelyiségek. Lakbér évi 440 korona
 Felvilágosítást ad **Benkovich Mihály,** gyógyszerész.
 149-88

Pályázati hirdetés.

Üresedésbe jött Offszencicza községi irnoki állásra felvétetik egy a jegyzői teendőkből teljesen jártas egyén, ki esetleg képes jegyzői irodát önállóan is vezetni.

Nevezeti állás következő javadalmazással van egybekötve és rögtön elfoglalható. 600 korona évi fizetés a községtől, 200 korona évi pótlék a jegyzőtől havi részletekben, 40 korona anyakönyvvezető helyettesi évi tiszteletdíj kinevezése esetén. Magánmunkálatokból 25%. Járatok utáni jövedelem.

Pályázatok az offszencicai jegyzői hivatalhoz nyújthatók be.

Offszencicán, 1902. évi február 9-én.

Tárczay Gyula, községi jegyző.
 153-8.3

Árverési kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint t. kvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a Magyar takarékpénztár központi jelzálogbankja, mint részvénytársaság javára 6000 kor. tőke, ennek 1896. évi október hó 1-től járó 6% kamatai, 167 kor. 30 fill. már megállapított, 15 kor. 45 fill. jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. 60 t. c. 144. §-a alapján és 146. § értelmében k. Popovics Mária, Natália, Sándor, Emma, Véca és Anasztázia; illetve ezek birtokutódja Vidics Tóma csentai lakos ellen az ezen kir. bíróság területén Csenta község-házában fekvő és a csentai 1109. számú telekjkvből a csentai 1587. sz. tjkvbe átjegyzett:

- I. dülő 46 hrsz. 1 hold I oszt. szántóra 308 korona;
- II. dülő 46. hrsz. 1 hold I oszt. szántóra 369 korona;
- III. dülő 46. hrsz. 1 hold I. oszt. szántóra 393 korona;
- IV. dülő 46. hrsz. 1 hold I oszt. kaszálóra 304 korona;
- V. dülő 184 hrsz. 1 hold 354 □-öl II. oszt. kaszálóra 35 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhirrre teszi.

A nyilvános árverés Csenta község-házában 1902. évi március hó 15-ő napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, ugy a t. kvi hivatalban mint Csenta községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1. Kikiáltási ár a becsár
- 2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
- 3. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, 1901. évi december 6-án, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Tóth, kir. járásbíró.